

ANNEN IN DE KAART GEKEKEN
ANNEN OP DE KAART GEZET

KLEINTJE KNIPHORST

een wandelrondje door dorp en bos vol Anner
historie

afstand 6,9 km.

LA = links af
RA = rechts af
RD = recht door

1. Start Brink

Op de brink staat achter de muziekkoepeel met het carillon de "mammoetsteen", zo genoemd omdat er van een afstandje een mammoetfiguur te zien is

2. Met de rug naar café De Grutter LA

Huisnummer 18: het cafe was oorspronkelijk de kruidenierswinkel van de familie Mulder (zie TOEN 2-1 en 2-2) No 14: in dit woonhuis was tot in de jaren '80 het postkantoorje ondergebracht

Op het aparte uitloperkje van de brink staat de Amalia-boom, geplant ter gelegenheid van de geboorte van Prinses Amalia.

3. Zuidlaarderweg vervolgen

Waar nu het gebouw van de RABO bank staat, was vanaf 1895 Café de Zon gevestigd. De kunstschilder Jan Zondag (1891-1982) groeide hier op. (zie TOEN 2-3)

Op no 108-110 stond vroeger de molen van de familie Dekens. (zie TOEN 1-1)
Er ligt nog een zichtbare herinnering langs de straat in de vorm van stukken molensteen in het garagepad van no 110.

Op no 102 vindt u de horecagelegenheid De Anner Oele, De Annenaren worden van oudsher oelen genoemd. Ook in de dorpsvlag staat de uil afgebeeld. Of de Annenaren zo heten omdat ze uilskuikens waren of nachtuilen of juist wijze uilen heeft de geschiedenis nog niet onthuld. We gaan natuurlijk uit van het laatste.

No 66 Inbrenghwinkel Katrijn, gevestigd in het kerkgebouwtje waarvoor in 1937 door dominee van der Wal uit Jubbega de eerste steen werd gelegd.

Hunebed (D IX) werd in 1952 door professor van Giffen "oes hunebedspittertien" onderzocht .Er werden meer dan 100 scherven van de Trechterbekercultuur (~3000 v Chr) gevonden.

Achter het hunebed loopt nog een stuk van de Oude Groninger Weg, een hele oude noord-zuid verbinding tussen Groningen en Coevorden, parallel lopend aan de beroemde karrensporen in het "Kniphorstbosch/de Strubben". (zie TOEN 0 en 1-2)

4. Doorlopen tot voorbij rotonde.

5. Direct na rotonde bij paddestoel 24839 LA (Schipborgerweg)

Links ziet u het jongste uitbreidingsproject van Annen, de spiksplinternieuwe jaren '30 woningen in Amsterdamse Stijl

Rechts de glooiing naar beneden van een zogenaamde puinwaaier, een smeltwater erosiedal ,overblijfsel van de ijstijden. Dit gebied is in de oude documenten bekend onder de naam de "Wandersche". Vanaf begin 1500 tot in de achttiende eeuw waren er regelmatig strubbelingen over de aanspraken van Zuidlaren op dit gebied dat volgens de Annenaren echt tot hun markegrond behoorde. (bron H. Elerie 1993)

Het pad naar het fietstunneltje loopt dwars door de denkbeeldige "hals" van Spin-An, de mythologische figuur die in het Anner koren woont. Volgens de heer J E Musch kun je de contouren zien van een spinnende vrouwenfiguur in het reliëf van het landschap rondom Annen. Alle kinderen in de omgeving weten dat je nooit het koren in moet lopen, want dan word je gepakt en zelfs opgegeten door Spin-An. Ze wordt ook gezien als degene die de draden van je leven spint en zo je lot bepaalt.

6. Onder rijksweg N 34 doorlopen tot grasveld RA (rechts van grasveld blijven)

U wandelt nu in het Kniphorstbos (links) en De Strubben(rechts), een gebied tussen Annen, Anloo en Schipborg. De naam Kniphorst komt van een invloedrijke familie die in de 19e eeuw hier veel bezittingen had en een groot deel van dit bos heeft aangeplant. In dit gebied liggen nog 2 hunebedden en meer dan 40 grafheuvels, ook tumuli genoemd. Van 1938 tot 2006 was het gebied militair oefenterrein. De wal met greppel rechts van u maakt deel uit van de markegrens Annen-Anloo.

**7. Einde grasveld via bospad verder
einde bospad RA.**

eerste pad LA, u loopt recht op een grafheuvel aan.

Dit is het Rond Bargien, het drie-marken-punt Annen-Anloo-Zuidlaren. Er liggen iets verderop, verscholen tussen de bossages nog twee grafheuvels

**8. Pad (zigzag) vervolgen en bij kruispunt LA, steeds RD, recht op de
grafheuvel aan (bij paddestoel 24348)**

Deze markante grafheuvel heet al sinds het jaar 1332 de Galgenberg. De zwerfkei op de heuvel is een markesteen, een grensmarkering (driemarkenpunt) van de boermarken van de dorpen Anloo, Zuidlaren en Schipborg. De boermarkegrens met Annen ligt er maar ongeveer 100 meter vandaan. Diverse grensconflicten hebben zich hier in vroegere jaren afgespeeld. Op markante punten in het landschap werd vroeger vaak een galg opgericht. Met de zitting van het oude rechtcollege de Etstoel van Anloo in de buurt een logische plek. De gehangenen vormden zo een schrikbeeld voor langstreckende reizigers. Daarom stond zo'n galg meestal langs doorgaande verbindingswegen.

9. LA en na slechts een paar meter meteen RA smal slingerpaadje op

Dit hele gebied rond de Galgenberg is in 1580 vermoedelijk het strijdtoneel van een heuse veldslag geweest. Spaansgezinde boeren blokkeerden de route naar Groningen waarlangs geuzenleider Bartold Entens met zijn leger zou trekken. Bartold Entens en zijn broer Asinge wonnen de slag en vermoordden vele boeren. Het begraven van de vele lijken (en de kosten daarvan) was de oorzaak van een

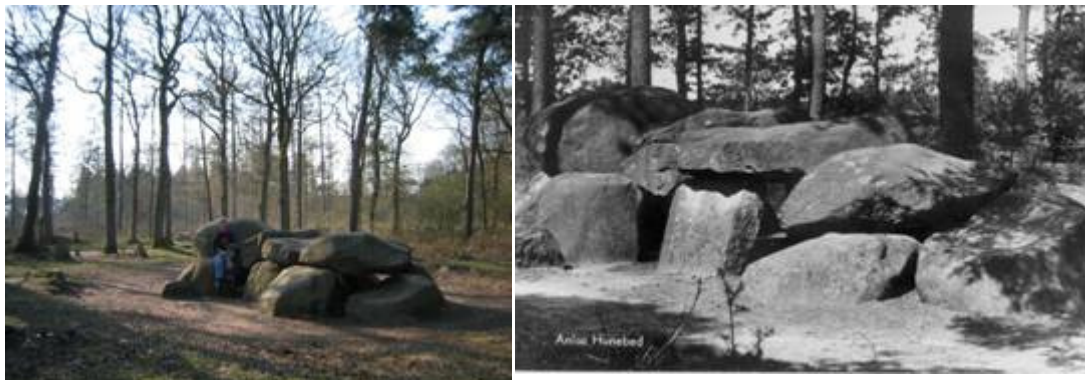
aantal grensgeschillen
(bron H.Elerie,1993)

10. Al gauw driehoekige splitsing RA

11. Bij volgende driehoekige splitsing LA

Het paadje vertoont een hobbelig verloop. Dit komt omdat u hier dwars over en door de oude karrensporen van het traject Groningen-Coevorden wandelt. Al vanaf de prehistorie was dit de doorgaande route noord-zuid en na het ontstaan van de stad Groningen in de vroege middeleeuwen werd het verkeer steeds intensiever.

12. Zandweg oversteken naar hunebed D VIII

13. Direct voorbij hunebed rechts aanhouden over slotje en spoorbiels

Nabij hunebed D VIII zijn in 1992 tijdens het rooien van het bos resten van nog twee hunebedden gevonden. De stenen zijn verdwenen.

Ook hier overal tumuli en karrensporen

14. Slingerpaadje volgen en voorbij paaltje met “karrensporen” LA.

Na de laatste grafheuvel het paadje naar links negeren en gewoon pad vervolgen

15. Bij T-splitsing LA en direct weer RA

16. Bij volgende driesprong RA en opnieuw bij driesprongetje (met

omgevallen boom)

R aanhouden en pad om de grafheuvel volgen.

17. Bij viersprong LA(brede zandweg)

18. Steeds RD dwars door de zgn “Berenkuil”.

De Berenkuil is een restant stuifzand. In de 19e eeuw gebruikten de Annenaren veel zand van deze plek voor de aanleg van begaanbare dijken in het Hunze-dal

19. Na een kleine 200 m.bij viersprong RD

Sinds 1946 werd in dit stuk van het bos door Scouting Nederland het jaarlijks Pinksterkamp gehouden. Men begon in de beginjaren kleinschalig te kamperen, maar de laatste jaren kregen meer dan 2500 padvinders (nog eens extra aangevuld door de bezoekende ouders) hier tijdens de Pinksterdagen onderdak en naast veel tenten werden er ook caravans geplaatst. Gelukkig is men hiermee gestopt, want dit natuurgebied leent zich niet voor deze wijze van kamperen. De hoogste grafheuvel in dit gebied heeft de naam Generaalsheuvel gekregen van de soldaten die daar oefenden. De padvinders noemden het wel de Keukenheuvel.

20. Na ongeveer 100 m.bij T-splitsing LA en bij volgende driesprong RA

21. Brede zandweg volgen tot aan verharde weg, oversteken en LA onder viaduct door.

U passeert hier nog een stuifzandgebiedje, genaamd Jeruzalem. Vlak voor u het bos verlaat, is links nog een flinke verhoging te zien. Daar heeft vroeger een molen gestaan. Eigenlijk meerdere molens want in de 19e eeuw zijn tussen 1833 en 1880 een drietal molens afgebrand. De laatste molen dateerde van 1880 en is rond 1920 afgebroken.

22. Bij rotonde LA en 1e weg RA (Wenackers) gelijk weer RA (voetpad)

23. Doorlopen via voetpad, voorbij het tankstation

Twee prachtige markante eiken staan aan het einde van de Oude Groninger Weg. Bij het begin van de wandeling heeft u al een glimp van dit oude pad opgevangen achter het hunebedje D IX, zie bij punt 3.

24. RD over de Kruisstraat

Links passeert u de Schoolstraat met zijn prachtige boerderijen. Het hele gebied van Kruisstraat, Schoolstraat en De Hoek behoort tot de oudste woonkern van Annen. (In diverse TOEN's kunt u hierover lezen) Hier heerst nog -als u het verkeer wegdenkt- de authentieke sfeer van vroeger. In een oorkonde van 1309 wordt het dorp Annen voor het eerst genoemd, maar de oorsprong ligt veel ouder, waarschijnlijk al in de tiende eeuw. (zie TOEN 2-4)

25. RD op kruispunt De Hoek- Kruisstraat- Brink

Op de kruising kijkt u recht tegen het markante doktershuis aan, gebouwd in 1914 (zie TOEN 2-3) Links van u bij de showroom van Stadman op no 26 staat een nog jonge linde, vlak bij het grasveldje. Het is de vervanger van de vroegere eeuwenoude vergaderlinde. Op deze plek kwam destijds de Boermarke bijeen. Door het blazen van de boerhoorn werden de boeren ter vergadering opgeroepen en was het de verzamelplaats voor de zogenoemde boerwerken.(zie TOEN 0 omslagfoto)

26. Brink eindpunt.